

ljanje vrši se v prvih dneh avgusta v Gradci, svitlega sesarja pa ne bode v Gradec, da si so se nadjali strelec, da pride svitli cesar v tem času med nje. — H koncu avgusta vršé se v Labodski dolini, na Koroškem, vojaške vaje in pojde tudi 47. pešpolk v tistem času tje. V Zelezni Kaplji bilo bi dobro, ko bi družba sv. Cirila in Metoda napravila otročji vrt za slov. otroke ali pa šolo, kajti ljudska šola je ondi čisto nemška, večina otrok pa je slovenskih. — Kranjski dež. predsednik, baron Winkler, se je podal iz Ljubljane na Gorenjsko ter ostane ondi nekaj časa. — V Zagorji so rudokopi odpovedali delo ter bi radi povišanje plačila. Iz vsega se vidi, da so odpovedi dela v zvezi med seboj in si delalci skušajo tako pomagati do boljšega plačila in kjer se jim dozdeva, da je potreba, tudi skrajšanja časa za delo. — Društvo „Sloga“ vzdržuje v Gorici slov. dekliško šolo, letošnje leto je bilo na njej 105 dekletic in v očitni skušnji so pokazale, da so se učile prav marljivo. — Na Primorji še je vedno pomanjkanje duhovnikov in misli se, da bode letos več gg. bogoslovcev vzprejetih, kakor v drugih letih. — Laške prenapete prebivalce v Trstu je poparilo vpokojenje ces. namestnika Depretis in sedaj so si v strahu, da pride na njegovo mesto mož, ki ne bode trpel — petard. — Ital. konsul v Trstu, Durando, ni bil ljub Lahom in zato so ga predstavili sedaj v Liverpool. — Dalmatinski dež. zbor je že pričel svoje delo in nadja se, da doseže kmalu nova železnica, Knin — Novi, torej iz Ercegovine, meje dalmatinske. Železnica bode velike koristi za revno deželo. — V Zagreb u je začel nov list izhajati, „Hrvatska“: izdaje ga stranka dr. Starčevića. — Grof Szapary, ogerski minister za poljedelstvo, misli vzeti v drž. skrb nadzorovanje host in lesov. Ne vemo, če bode to izdalo kaj, kajti judje bodo kupovali lesove ter jih sekali slej kakor prej brez usmiljenja. Nadzornikov se odkrižajo že može gotovo, ne da izve za to ministerstvo.

Vunanje države. Veliko se govori o tem, da utegne priti čas za sv. Očeta, da gredó iz Rima. Dosledno pa se tudi ugiba, kam da gredó. V zadnjem času je ponudilo mesto Sevilla, na Španjskem, sv. Očetu svoje prostore. Sv. Oče so se zahvalili mestu, ali niso dali še znamenja za to, da vzprejmejo lepo ponudbo. Ni še torej pričakovati, da se preselijo že v kratkem času. — Crispi, italijanski minister, si je v strahu, da gredo sv. Oče že v resnici k malu iz Rima in zato trobi v svet, da ni uzroka za to, vsaj Italija jim ga ne daje. Grdo licemerstvo! — Ako je resnica, kar se piše v francoskih listih, ima razstava v Parizu srečo, kajti obiskovalcev je na njej toliko, kakor še na nobeni drugi. — General Boulanger pride dne 8. avgusta na tožnjo klop, toda on

se sklicuje na to, da bode ljudstvo, t. j. volilci v svojem času še le pravi sodniki. — V Angliji imajo še vedno svoje težave z Irci, ali kdor ima moč v rokah, lahko čaka. Zato še dolgo ni upanja, da dobi ubogo ljudstvo že kmalu, kar mu gre po božji in človeški pravici. — Nemški cesar Viljem pride sedaj vendar-le v London in bode torej njegova pot imela tudi politični pomen. Doslej se je reklo, da pride samo unuk svojo babico, kraljico Viktorijo, obiskat. — Priprave za obiskanje Berolina odstrani našega cesarja ne bode zato manjše, ker je cesar Franc Jožef izrekel željo, da bi naj ne delali ljudje hrupa, kedar bi prišel tje. Malo manj denarja pa bode vsekako mesto za to izdalo. — Da pride ruski car vendar-le h koncu meseca avgusta v Berlin, zato je sedaj vsa podoba in knezu Bismarcku je to menda najljubše poročilo. Stalo ga je to veliko truda. — V Rumunijo selé se rokodelci iz ogerskih dežel v nov m času v velicem številu in to je škoda, kajti na Ogerskem je že rokodelcev v obče le malo število. — Po bolgarskih krajih je sedaj, kakor se kaže, vse mirno in je mati knezova, princesinja Klementina, vsled tega odpotovala v Koburg. Nima torej nič straha za sina. — Prejšnji srbski kralj je prišel nazaj v Beligrad ter ostane pri svojem sinu, kralji Aleksandru, več mesecev. Tudi to je dobro znamenje. — Turčija ima na otoku Creta smelo, vsak čas se pričakuje, da vzbruhne ustaja in misli se, da bode potem konec turške vlade na onem otoku. — V Afriki, na vzhodnih mejah, so nemški vojaki zadnje dni bili srečni ter so mohamedanske drhali razgnali ne brez velike škode za zadnje, sami pa bojda niso izgubili nobenega vojaka. — Iz Amerike ta teden ni poročil, torej tudi ni bilo ondi posebnih nesreč. Od ondot se izve le malo, k večjemu se poroča le-sem v Evropo, ako je bila kaka posebno veliko nesreča.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnja Ptujška.

(Dalje.)

Drugi župnik, katerega Raisp in po njem Janisch po imenu navajata, je Henrik, notar vojvode Leopolda I. 1212. Nekega Henrika, imenovanega Ptujčan, kaplana avstrijskega vojvode najdemo med pričami v listini od l. 1211., pa iz besed: „dictus Petoviensis“¹⁾ se pač ne da sklepati, da bi bil on župnik Ptujski, nego le, da je bil Ptujčan.

V prvi tretjini trinajstega veka bila sta v Ptuj ustanovljena dva samostana, imenitna in slavna, namreč minoritski in dominikanski. O prvem, ki še dendenes obstoji, sicer ni za

¹⁾ Tisti, II., 178.

gotovo dognano, kedaj in od koga da je bil ustanovljen, a vse kaže na to, da so ga ustanovili Ptujski gospodje v tisti dobi, kakor dominikanskega. Za slednjega, ki je za cesarja Jožefa I. 1786. prenehal, prepustila je Matilda, udova po Frideriku Ptujskem l. 1230. potrebno zemljišče, na katerem je bil najbolj po prizadevanji Solnograškega nadškofa Eberharda II. še v tistem letu postavljen samostan z majhuo cerkvijo. Isti nadškof je dne 11. okt. l. 1231. dominikanom potrdil vse privilegije, kar so jih že imeli in jih bodo še dobili ter je l. 1235. o priliki zopetnega bivanja v Ptuiju podelil vernim, ki bodo k pridigam dominikanov zahajali, posebne odpustke. Tudi Oglejski patrijarh je domikane pooblastil, da smejo povsod, kjerkoli bodo besedo božjo oznanjevali, svojim poslušalcem podeliti 40 dnevni odpustek.¹⁾

Za l. 1245. navaja F. Raisp kot župnika v Ptuiju Henrika. Ker je ta župnik v listinah večkrat omenjen, zamoremo ž njim začeti po izvirnih listinah sestavljeno in zaradi tega zanesljivo vrsto Ptujskih župnikov.

1. Magister Henrik, župnik v Ptuiju pričuje z drugimi februarja l. 1241. v Brežicah, da je Solnograški nadškof Eberhard II. Frideriku Ptujskemu dovolil, da sme v odpuščenju grehov rajne soproge Heradis in tudi lastnih Zatičkemu samostanu voliti 12 fevdnih kmetij v Koprivniku, dokler ne bode omenjenemu samostanu ravno toliko dohodkov iz lastine rajne soproge prepustil. Podpisan je v listini: „magister Henricus plebanns de Betto.“²⁾

Isti je dne 13. dec. l. 1245. v hiši nekega Haytvolch-a pri Ptuiju podpisal z drugimi listino, s katero sta Friderik in Hertnid Ptujski patronat cerkve sv. Jurija v Lavantinski dolini izročila samostanu sv. Pavla.³⁾

Tudi dne 13. aprila l. 1249. ga najdemo med ovimi pričami, ki so omenjenega dne v Ptujski cerkvi podpisale listino, s katero so dediči Zofije, udove Alberta Rogačkega in ustanovnice Studeničkega samostana, namreč Henrik Rogački s soprogo Gizelo in z dvema hčerki-cama, Gero in Prido, potem Rihica s svojimi tremi otroci, Otonom, Henrikom in Katarino in otroci rajne Gere, namreč Henrik, Albert, Diemod in Kunigunda, omenjenemu samostanu v Studenicah iz svojih dohodkov prepustili 20 kmetij, namreč Krašino (Criezendorf) in Studenice s hosto višje ležečo in pa dve vedri (carradis) vina na leto ter se odpovedali tudi vogtiji.⁴⁾ (Dalje prih.)

Smešnica 30. Na galeriji nekega gledališča nastane kratko predstavo velik hrup.

¹⁾ Tisti, II., 369, 383, 433 in 437., potem Beiträge z. K. st. G. 16. Jahrgang (1879) 3—25.

²⁾ Zahn, Urkundenbuch, II., 508.

³⁾ Tisti, II., 576.

⁴⁾ Izvirna lista v deželnem arhivu v Gradcu.

Nekdo izmed v parterju sedečih zakliče jezno: „Tiho zgoraj, vi biki!“ A od zgoraj se zasliši: „Tu zgoraj je le gumno, spodaj je hlev“.

Razne stvari.

(Slov. pevsko društvo.) Odbor „Slov. pev. društva“ naznanja, da so se danes začela razpošiljati vabila za pevsko slavnost. Da se nekaj dela in poštnine prihrani, bodo se v one okraje, v katerih so nastavljeni poverjeniki, njim poslala vabila, katera naj blagovolijo razdeliti med ude, kakor tudi med drugo občinstvo, koje se želi slavnosti vdeležiti. Vsi udi „Slov. pevsk. društva“ v teh okrajih se naj toraj oglasijo za vabila pri svojem poverjeniku.

(Južno-štajarska hranilnica.) V ponedeljek, dne 22. julija se je ustanovil odbor južno-štajarske hranilnice v Celji. So pa v odboru ti-le gg.: M. Vošnjak, drž. in dež. poslanec, predsednik, dr. Fr. Radaj, dež. glavarja namestnik, podpredsednik, — dr. J. Srnec, odvetnik, dr. J. Filipič, odvetnik, J. Baš, c. kr. notar, dr. Jos. Vrečko, odvetnik, dr. Ivan Dečko, koncipient, Fr. Veršec, c. kr. notar v Sevnici in Makso Vršec, tajnik posojilnice v Celji.

(Zaveza slov. posojilnic.) Občni zbor zaveze slov. posojilnic je bil v Celji v ponedeljek, dne 22. julija in se ga je vdeležilo 25 zastopnikov štajarskih, krajskih in koroških posojilnic.

(Duhovske vaje) bodo za čč. duhovščino naše škofije v Mariboru od dne 26. do 30. avgusta.

(Izpit zrelosti.) Na c. kr. višji gimnaziji v Mariboru so se izvršile zadnje dni preteklega tedna skušnje zrelosti. Podvrglo se jim je 19 osmošolcev, izmed teh sta jo prestala dva z odliko, 13 s prvim redom in 4 so imeli smolo ter se jih ona drži leta dni.

(Poroka.) Poročil se je v nedeljo, dne 21. t. m. g. Ivan Balón iz Ptujja, tehnični vodja naredbam zoper trtno uš in oskrbovatelj drž. ameriških trsnic v Halozah, z gspdč. Olgo Lipoldovo iz znane rodoljubne obitelji v Mozirji.

(Šolske zamude.) Visoki dež. šol. svet štajarski je z odlokom z dne 3. julija t. l. ukazal šolam Ptujškega okraja, da se imajo vsled špičk in „mumpsa“ izpali učni dnevi s tem nadomestiti, da bode odslej na dotičnih šolah vsak drugi četrtek pouk.

(Odpovedali) so delo rudokopi v Trbovljah ter terjajo za 20% višje plačilo, s časom, v katerem se dela, pa so bojda zadovoljni.

(„Slučaj.“) Da so nemškutarji propali pri volitvah v obč. zastop Celjske okolice, tega je kriv, kakor poroča „D. W.“, le „slučaj, na katerega nihče ni mislil“. No tudi po volitvah ni nihče na ta slučaj mislil, izmislila si ga je le „D. W.“ svojim v tolažbo.